

BESLUIT WET NATUURBESCHERMING VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN
GELDERLAND

Wet natuurbescherming hoofdstuk 3, ontheffing soorten

Datum besluit : 7 november 2018
Onderwerp : Wet natuurbescherming - 2017-018071 - gemeente Lochem
Activiteit : sloop van de Deventerweg 48-50 in Epse
Verlenen/weigeren : verlenen ontheffing

Aanvrager : Castella Vastgoed B.V.
Zaaknummer : 2017-018071

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Castella Vastgoed B.V., hierna te noemen de aanvrager, van 22 december 2017 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst worden de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- Onder het kopje '*beoordeling*' wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met enkele algemene bepalingen en een toelichting op het verdere procesverloop ('*overige verplichtingen*' en '*zienswijzen*').

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 22 december 2017 ontvingen wij een aanvraag van Castella Vastgoed B.V. voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb op grond van artikel 3.5, lid 2 en 4 voor het beschadigen en vernielen van voortplantings- en rustplaatsen en het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

De ontheffing wordt aangevraagd in het kader van de in de wet genoemde belangen voor de bescherming van wilde flora of fauna, of de instandhouding van de natuurlijke habitats en voor het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

De aanvraag maakt deel uit van deze ontheffing. De aanvraag betreft alleen de sloop van de bebouwing. De nieuwbouw blijft buiten beschouwing.

Er is voor het aangevraagde project niet eerder een ontheffing verleend.

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Op 31 mei 2018 hebben wij van de aanvrager aanvullende stukken ontvangen waarom wij per e-mail van 8 mei 2018 hebben verzocht. Op 14 juni 2018 hebben wij de resultaten van het aanvullend onderzoek ontvangen. Op 24 oktober en 6 november 2018 hebben wij per e-mail aanvullende informatie ontvangen.

Het plangebied ligt op circa 500 meter van het Natura 2000-gebied Rijntakken. Er heeft een toets plaatsgevonden naar de effecten van het project op het Natura 2000-gebied en er is een AERIUS-berekening(PAS) uitgevoerd. Er is aangegeven dat er geen significante negatieve effecten te verwachten zijn op instandhoudingsdoelen. Daarom wordt geen vergunning aangevraagd.

Het ontwerpbesluit heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen. Op 14 augustus 2018 is per e-mail een pro forma zienswijze ingekomen als reactie op de terinzagelegging van het ontwerpbesluit. Op 5 september 2018 hebben wij de definitieve zienswijze ontvangen. Daarnaast zijn er in overleg met de aanvrager enkele tekstuele aanpassingen gedaan in het definitieve besluit.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op artikel 3.8 lid 1 en lid 5 van de Wet natuurbescherming

ONTHEFFING TE VERLENEN

aan Castella Vastgoed B.V., Prins Bernhardlaan 2, 7622 BG te Borne;

voor de soorten, de verbodsbepalingen en het wettelijke belang zoals weergegeven in tabel 1.

Tabel 1 Soorten, verboden en belangen

Soort	Verbod	Belang
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Artikel 3.5 lid 2	Het opzettelijk verstoren
	Artikel 3.5 lid 4	Het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen
Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	Artikel 3.5 lid 2	Het opzettelijk verstoren
	Artikel 3.5 lid 4	Het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen

Belang:

A. Artikel 3.8 lid 5b onder 3 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing geldt voor de sloop van de bebouwing op de percelen van de Deventerweg 48 en 50 in Epse, zoals aangegeven in figuur 1 en 2 van bijlage 1.
2. De geldigheidsduur van de ontheffing eindigt op 1 januari 2022.
3. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soorten, verboden en het belang zoals weergegeven in tabel 1.
4. De ontheffinghouder dient contact op te nemen met de Provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2017-018071.
5. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

6. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
7. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
8. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2017-018071.
9. Minimaal vier weken voor aanvang van de werkzaamheden moet melding worden gedaan van de datum van start van de werkzaamheden bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2017-018071.
10. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.
11. De deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis houdt alle bevindingen bij in een logboek en heeft deze beschikbaar op het project. Daarnaast wordt het logboek uiterlijk twee weken na afronding van de werkzaamheden verstrekt aan de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2017-018071. In het logboek wordt vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en (indien van toepassing) hoeveel exemplaren en verblijfplaatsen van welke soorten op welke locatie zijn waargenomen.

Soortspecifieke voorschriften

12. Alle mitigerende maatregelen zoals opgenomen onder het kopje *In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen* en die zijn opgenomen in bijlage 2 van deze ontheffing, dienen te worden uitgevoerd.
13. De gebouwen dienen in het paarseizoen, globaal lopend van half augustus tot 1 november, ongeschikt gemaakt te worden om te voorkomen dat vleermuizen gaan overwinteren in de gebouwen die in het najaar van 2018 gesloopt gaan worden.
14. De gebouwen dienen strippend gesloopt te worden als voorzorgsmaatregel bij mogelijk overwinterende vleermuizen in de te slopen gebouwen.
15. De deskundige genoemd in voorschrift 10 dient in elk geval het plaatsen of aanbrengen van mitigerende maatregelen, het ongeschikt maken van de gebouwen en het strippend slopen te begeleiden.

¹ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

16. De aangebrachte vleermuiskasten blijven permanent hangen. De vleermuiskasten dienen daarom jaarlijks onderhouden te worden. De vleermuiskasten mogen pas verwijderd worden als permanente voorzieningen in de nieuwbouw beschikbaar zijn en op het moment dat deze niet in gebruik zijn door vleermuizen. Indien de kasten in gebruik zijn dienen de kasten te blijven hangen tot deze bewezen verlaten zijn. De kasten mogen enkel verwijderd worden onder begeleiding van een ecologisch deskundige.

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

Project

In de aanvraag beschreven project

Het project betreft de sloop van de huidige bebouwing op een perceel aan de Deventerweg 48 en 50 in Epse. De bebouwing bestaat uit een voormalig restaurant/truckerscafé met parkeerplaats en een boerderij met diverse schuren. Daarnaast wordt de aanwezige beplanting verwijderd. Op de locatie is nieuwbouw gepland, maar de termijn daarvan is nog onbekend. Daarom heeft de ontheffing alleen betrekking op de sloop van de aanwezige bebouwing op de percelen. De sloopwerkzaamheden en het verwijderen van beplanting zijn gepland in de winter van 2018.

Onderzoek

In de aanvraag beschreven wijze van uitvoering van het onderzoek

Als vooronderzoek heeft literatuuronderzoek plaatsgevonden (NDFF/verspreidingsatlassen). Er is op 15 maart 2013 een quickscan/natuurtoets uitgevoerd waarbij gericht gezocht is naar nestlocaties en verblijfplaatsen van beschermde soorten.

In 2013 is een vleermuisonderzoek uitgevoerd. Dit bestond uit zes avondbezoeken en één ochtendbezoek op 27 mei, 19, 20 en 26 juni, 14 juli, 16 augustus en 16 september 2013. Omdat dit onderzoek meer dan drie jaar oud is, is in 2017 een actualisatie van het vleermuisonderzoek uitgevoerd op basis van het Vleermuisprotocol 2017 en de kennisdocumenten BIJ12 Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis. Er hebben drie avondbezoeken en één ochtendbezoek plaatsgevonden op 12 juni, 11 juli, 23 augustus, 11 en 20 september 2017. Daarnaast zijn tijdens het vleermuisonderzoek gelet op overige nacht actieve diersoorten zoals das, steenmarter en uilen.

Op 8 mei 2018 hebben wij gevraagd om in het broedseizoen 2018 een nader onderzoek uit te voeren naar de huismus, gierzwaluw, uilen (steenuil en kerkuil), steenmarter, das en vleermuizen, met de nadruk op de laatvlieger. Daarvoor zijn twee onderzoeksrondes uitgevoerd op 6 juni 2018, bestaande uit een ochtend- en avondronde. In de ochtend is aandacht besteed aan: huismus, gierzwaluw, uilen, steenmarter en de das (wissels). Voor de das is ook de functie van het plangebied als looproute richting de westzijde van de Deventerweg onderzocht. Alle schuren en de niet-bewoonde delen van de beide erven onderzocht. In de avond is met twee vleermuisonderzoekers gezocht naar uitvliegende en foeragerende vleermuizen. Hierbij zijn zowel huisnummer 48, als huisnummer 50 tegelijkertijd bekeken.

In de aanvraag beschreven ecologische waarden

Tijdens de onderzoeken in 2017 en 2018 zijn aangetroffen:

- 2 zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis in het dak (onder de nokpannen) van het truckerscafé in 2017 en in juni 2018 een uitvliegende gewone dwergvleermuis vanuit dezelfde plek;
- 1 zomerverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis achter een luik van de boerderij;
- Het plangebied wordt door slechts een klein aantal vleermuizen gebruikt als foerageergebied. Alleen gewone en ruige dwergvleermuizen foerageren langdurig op het erf rond de boerderijwoning. De laatvlieger is enkele malen kortstondig foeragerend waargenomen boven de Kruklandsweg;

- Op circa 100 meter van het plangebied bevindt zich een dassenburcht. Deze is in 2018 in gebruik door das. Er zijn naast de burcht verse en kenmerkende graafsporen aangetroffen.

Niet aangetroffen zijn in 2017:

- In 2013 is er 1 paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis en 1 van de ruige dwergvleermuis aangetroffen. In 2017 is geen baltsactiviteit van vleermuizen waargenomen;
- Kraam- of (massa)winterverblijfplaatsen van vleermuizen;
- Essentieel foerageergebied van vleermuizen;
- In 2013 is een vliegrouete van laatvliegers en gewone dwergvleermuizen vastgesteld, deze is tijdens het onderzoek in 2017 niet meer vastgesteld;
- Verblijfplaatsen van andere vleermuissoorten;
- Nesten van vogels;
- Reptielen, amfibieën, overige zoogdieren, beschermde planten, vissen, vlinders en ongewervelden.

Niet aangetroffen zijn in 2018:

- Huismussen, gierzwaluwen of nesten;
- Uilenballen, krijtstrepen van uilen, ruiveren of prooiresten gevonden die duiden op de aanwezigheid van nesten of roestplaatsen van steenuil en kerkuil;
- Sporen van de steenmarter;
- Sporen of looproutes van de das;
- Ruige dwergvleermuizen, maar wel keutels onder de luiken van de boerderij die duiden op recent, maar incidenteel gebruik;
- Kraamverblijfplaatsen van vleermuizen.

In de aanvraag beschreven effecten van het project op de ecologische waarden

Door de sloopwerkzaamheden en herinrichting van het terrein worden:

- 2 zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis beschadigd en vernield en vleermuizen verstoord;
- 1 zomerverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis beschadigd en vernield en vleermuizen verstoord.

In de directe omgeving van het plangebied is veel voor vleermuizen geschikte bebouwing aanwezig. Het betreft vrijstaande boerderijen en woningen in een kleinschalige groene omgeving rondom het plangebied. Omdat gewone en ruige dwergvleermuis zeer flexibel zijn in het vinden van verblijfplaatsen kan er met zekerheid gesteld worden dat er veel uitwijkmogelijkheden aanwezig zijn.

In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen om effecten te voorkomen

Indien de sloopwerkzaamheden uitlopen tot in het broedseizoen van vogels, wordt door of in opdracht van de ecologisch toezichthouder een veldcontrole uitgevoerd in het gehele plangebied om na te gaan of en waar zich broedende vogels ophouden. Mochten broedende vogels aanwezig zijn dan worden de werkzaamheden ter plekke uitgesteld tot de jongen zijn uitgevlogen. Op deze manier wordt doden, verwonden of verstoren van broedende vogels voorkomen.

In de aanvraag beschreven gedragscode

Uit de aanvraag blijkt dat geen gebruik gemaakt wordt van een gedragscode.

Nu preventieve maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wnb vermelde verboden, niet voldoende in deze aanvraag zijn opgenomen en er geen gedragscode van toepassing is, is voor het uitvoeren van de aangevraagde activiteit een ontheffing nodig.

In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gewone en ruige dwergvleermuis te voorkomen, worden maatregelen voorgesteld.

Algemeen geldt:

- Er wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld waarin alle te nemen maatregelen worden vastgelegd. Dit ecologisch werkprotocol is op de locatie aanwezig en onder alle betrokken partijen bekend. Werkzaamheden worden aantoonbaar conform dit protocol uitgevoerd;
- De werkzaamheden en het ongeschikt maken van verblijfplaatsen worden begeleid door een gekwalificeerde ecologisch toezichthouder met kennis op het gebied van vleermuizen. Afwijking van het protocol is alleen mogelijk na overleg met de ecologisch toezichthouder. Door de ecologisch toezichthouder wordt een ecologisch logboek bijgehouden. Hierin worden maatregelen vastgelegd, bedoeld om schade aan beschermde soorten te voorkomen. Daarbij wordt omschreven welke soort betrokken was en welke maatregelen zijn genomen op welke datum en locatie. Op deze manier kan in geval van handhaving eenvoudig worden aangetoond dat er zorgvuldig gewerkt wordt.
- Bij het onverwacht aantreffen van beschermde soorten - vooral verblijfplaatsen van vleermuizen - worden de betreffende werkzaamheden direct gestaakt en wordt direct contact gezocht met de ecologisch toezichthouder (of uitvoerder). Vervolgens wordt in overleg bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.

De mitigerende maatregelen zijn samengevat in de volgende tabel.

Tabel 2 Overzicht van de mitigerende maatregelen.

Soorten waarop negatief effect wordt verwacht	Vermijden gevoelige perioden	Tijdelijke en permanente mitigatie	Ongeschikt maken of verjagen ruim vóór de ingreep
Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis	Sloopwerkzaamheden worden uitgevoerd in de periode augustus tot eind oktober, buiten de overwinteringsperiode van vleermuizen.	In januari 2018 zijn 8 duurzame vleermuiskasten type A (kennisdocument) geplaatst aan de muren van woningen van de Deventerweg nr. 52 en 54 en 4 kasten aan bomen in de tuinen van deze woningen, op een afstand van 60-70 meter van de verblijfplaatsen van gewone en ruige dwergvleermuis, zie bijlage 2. De kasten blijven permanent hangen omdat nog onduidelijk is op welke termijn eventuele nieuwbouw op het terrein gerealiseerd wordt. De vleermuiskasten worden duurzaam in standgehouden. Daarvoor is jaarlijks onderhoud van de kasten noodzakelijk. Dit is als extra voorschrift opgenomen.	De gebouwen worden tijdens het paarseizoen (half augustus-1 november) ongeschikt gemaakt, zodat de gebouwen ongeschikt worden voor overwinterende vleermuizen. Het ongeschikt maken gebeurt als de temperatuur 's avonds minimaal 10 graden Celsius is. Het microklimaat wordt verstoord door het creëren van tocht. Hiervoor wordt de spouw aan de boven- en onderzijde open gemaakt, zodat hierin een luchtstroom op gang zal komen. Ook worden de daklijsten, betimmeringen en indien mogelijk kozijnen verwijderd.

			<p>Na ongeschikt maken vindt een nadere controle plaats of de vleermuizen echt vertrokken zijn. Dit is met een vleermuisonderzoek in de avond.</p> <p>De gebouwen worden vervolgens strippend gesloopt.</p>
--	--	--	---

In de aanvraag beschreven overtreding van verbodsbepalingen

Aan de hand van het voorgaande is in de aanvraag bepaald welke verbodsbepalingen worden overtreden. Dit is aangegeven in het aanvraagformulier. Er is ontheffing aangevraagd voor de soorten, verboden en het belang zoals opgenomen in tabel 1.

Beoordeling

Beoordeling van de resultaten van het ecologisch onderzoek en de mitigerende maatregelen

Wij hebben het ecologisch onderzoek beoordeeld en wij hebben in eerste instantie geoordeeld dat het vleermuisonderzoek niet geheel op de juiste wijze is uitgevoerd en compleet is.

Het onderzoek naar de huismus en gierzwaluw hebben wij in eerste instantie als onvoldoende beoordeeld. De onderzoeksresultaten uit 2013 waren niet meer actueel genoeg. Daarnaast is in juli 2017 een ochtendonderzoek naar gierzwaluwen uitgevoerd, wat minder effectief is dan een avondonderzoek. Daarom hebben wij gevraagd om een aanvullend onderzoek te doen naar de huismus, gierzwaluw en uilen (steenuil en kerkuil). Het aanvullende onderzoek is uitgevoerd op 6 juni 2018 in de ochtend.

Tijdens het vleermuisonderzoek in 2017 is ook gelet is op nacht actieve dieren zoals uilen, steenmarter en das. Voor deze soorten had een uitgebreider onderzoek moeten plaatsvinden, mede omdat de das burchten heeft boven de Kruklansweg en mogelijk foerageert in het plangebied. Het aanvullend onderzoek naar de das (wissels) en steenmarter is uitgevoerd op 6 juni 2018.

Het vleermuisonderzoek in 2017 is op enkele punten niet conform het vleermuisprotocol 2017 uitgevoerd. Er was geen motivatie gegeven voor deze afwijkingen van het protocol. Vier van de vijf onderzoeksrondes zijn met 1 waarnemer uitgevoerd. Omdat de te slopen gebouwen zich op twee plekken binnen het plangebied bevinden, kon niet 75% van het plangebied worden overzien; hiervoor waren twee waarnemers nodig geweest. Het vleermuisonderzoek tijdens het kraamseizoen (half mei tot half juli) dient volgens het protocol uitgevoerd te worden met twee avondbezoeken. Er is één ochtend- en één avondonderzoek uitgevoerd in deze periode. Met name voor het aantreffen van de laatvlieger zijn minimaal twee avondonderzoeken van belang. Daarom hebben wij verzocht om in het kraamseizoen (half mei-half juli) ook voor vleermuizen nog een aanvullende onderzoeksrondes naar verblijfplaatsen te doen met twee waarnemers, waarvan bij nr. 48 en bij nr. 50 een waarnemer. Het aanvullend onderzoek is uitgevoerd in de avond van 6 juni 2018. Voor bovengenoemde soorten is voldoende onderzoeksinspanning geleverd. Tijdens het aanvullend onderzoek in 2018 zijn geen nieuwe verblijfplaatsen van beschermde soorten gevonden.

De in de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen zijn met enkele aanvullingen voldoende. Ten tijde van deze ontheffing is de termijn waarop de nieuwbouw zal worden gerealiseerd nog niet bekend. Daarom blijven de 12 vleermuis kasten die in januari 2018 zijn opgehangen, permanent hangen. De vleermuis kasten zijn volgens de aanvrager voldoende duurzaam. De kasten dienen duurzaam in stand gehouden te worden door het uitvoeren van jaarlijks onderhoud aan de kasten. Dit hebben wij als extra voorschrift opgenomen.

Ondanks dat er tijdens het vleermuisonderzoek in het najaar van 2017 geen aanwijzingen waren op (massa)winterverblijfplaatsen van vleermuizen, kunnen individuele overwinterende vleermuizen in de te slopen bebouwing niet geheel worden uitgesloten, met name tijdens mildere winters. Daarom hebben wij als extra voorschrift opgenomen dat de gebouwen in de paarperiode ongeschikt gemaakt moeten worden en dat de gebouwen strippend gesloopt moeten worden onder begeleiding van een vleermuisdeskundige.

Door tijdig alternatieve voorzieningen te realiseren die duurzaam in standgehouden worden, is voldoende geborgd dat de populatie gewone en ruige dwergvleermuizen duurzaam kan voortbestaan op de planlocatie.

Ondanks de mitigerende maatregelen, is er wel sprake van een overtreding van artikel 3.5 lid 2 en lid 4 voor het opzettelijk verstoren en het beschadigen en vernielen van voortplantings- en rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

Op basis van het voorgaande hebben wij bepaald voor welke (aangevraagde) soorten welke verbodsbepalingen worden overtreden. Deze zijn weergegeven in tabel 1. Voor deze soorten en verboden wordt de ontheffing verleend. Dit komt overeen met de aangevraagde soorten en verboden.

Andere bevredigende oplossing

In de aanvraag beschreven andere bevredigende oplossingen

Het uitvoeren van de sloop is locatiegebonden en kan niet op een andere plek worden uitgevoerd. Een alternatieve werkwijze dan sloop is geen optie, aangezien alternatieve inrichtingsmaatregelen geen meerwaarde hebben voor de aanwezige soorten. De sloop is onontkoombaar. Voor vleermuizen worden alle nodige voorzorgsmaatregelen genomen om schade tijdens de uitvoering van de werkzaamheden tot een minimum te beperken. De planning is volledig aangepast aan de functies die het plangebied heeft voor vleermuizen. De werkzaamheden vinden plaats in de ecologisch meest gunstige periode. Het hanteren van een andere planning heeft voor de aanwezige Gewone en Ruige dwergvleermuizen geen voordelen.

Beoordeling van de andere bevredigende oplossingen

Uit de aanvraag blijkt dat andere oplossingen niet reëel zijn. De ingreep is locatiespecifiek en de bebouwing komt door de slechte staat niet in aanmerking om te worden gehandhaafd of gerenoveerd. Grootschalige renovatie zou bovendien hetzelfde negatieve effect op verblijfplaatsen van de vleermuizen veroorzaken. Bovendien is in de schuren bij de woonboerderij aan de Deventerweg 48 asbesthoudend materiaal gevonden. Door het aanbieden van alternatieve vleermuis kasten en de werkzaamheden onder begeleiding van een vleermuisdeskundige buiten de kwetsbare periode van de soorten uit te voeren, worden effecten tot een minimum beperkt.

Conclusie

Er bestaat geen andere bevredigende oplossing.

Belang

In de aanvraag beschreven belang(en)

In de aanvraag is bepaald welk wettelijk belang op het project van toepassing is. Dit is aangegeven in tabel 1.

Volksgezondheid en openbare veiligheid

De te slopen bebouwing is qua klimaatbeheersing en onderhoudstechnische staat sterk verouderd. De bestaande horecabebouwing staat al enige jaren leeg. De bovenwoning en de boerderijwoning zijn antikraak-bewoond. Het renoveren van de bestaande bebouwing naar de energie- en veiligheidsnormen van deze tijd, is niet haalbaar. Door de langdurige leegstand is de huidige bebouwing gevoelig voor vandalisme.

Het terrein wordt met name op de parkeerplaats steeds vaker gebruikt voor illegale activiteiten. De Dorpsraad Epse en de gemeente Lochem streven naar het opheffen van de huidige onveilige situatie. Sloop is in dit geval de beste optie. In de schuren bij de woonboerderij aan de Deventerweg 48 is asbesthoudend materiaal gevonden. Het betreft golfplaten dakbedekking en kit tussen betonelementen. Door de sloop worden onveilige situaties (asbest, vandalisme) weggenomen. De sloop draagt daarmee bij aan de verbetering van de openbare veiligheid en volksgezondheid.

Bescherming van flora en fauna

Het energiezuiniger maken van gebouwen is een belangrijk actiepunt uit het Energieakkoord van de Rijksoverheid. Een belangrijk doel van het Energieakkoord en het Energieconvenant is het tegengaan van het broeikas effect op klimaatverandering. Klimaatverandering kan tot gevolg hebben dat diersoorten zich verplaatsen door verandering en/of ongeschikt worden van het habitat, uitsterven en veranderingen in de voedselketen. Hoewel het tegengaan van de effecten van het broeikas effect een mondiale aangelegenheid is, is de ontwikkeling van en het streven naar reductie van emissies voor ieder individueel land een belangrijk politiek thema. Wil op mondiaal niveau de problematiek van het broeikas effect worden aangepakt, dan zal ook op nationaal niveau dienen te worden geïnvesteerd. De voorgenomen nieuwbouw en uitvoer van energetische maatregelen vormen een onderdeel van zo'n investering. De nadelige effecten van het broeikas effect zijn divers. Zonder maatregelen om de negatieve effecten een halt toe te roepen dan wel te minimaliseren zullen de consequenties voor veel dieren en planten desastreus uitwerken met als worstcasescenario het (lokaal) uitsterven. Door het klimaatprobleem bij de bron aan te pakken (vermindering uitstoot broeikasgassen) kunnen hier op den duur veel soorten baat bij hebben.

Beoordeling van belang(en)

Wij kunnen alleen instemmen met het in de aanvraag beschreven belang voor de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten. Dit belang is weergegeven in tabel 1. Wij kunnen niet instemmen met het belang bescherming van flora en fauna omdat de ontheffing alleen betrekking heeft op de sloop en niet op de nieuwbouw. Het project heeft namelijk niet als doel de bescherming van flora en fauna.

Gunstige staat van instandhouding

In de aanvraag beschreven effect op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten
De landelijke staat van instandhouding van gewone en ruige dwergvleermuis is ontleend aan de beschikbare kennisdocumenten (BIJ12 2017a & b) en informatie van de Zoogdiervereniging. De landelijke staat van instandhouding van de gewone en ruige dwergvleermuis is beoordeeld als 'gunstig'. Er is weinig bruikbare informatie over de lokale staat van instandhouding. Sinds 2013 is het meetnet Vleermuis Transect Tellingen (NEM-VTT) gestart. Dit wordt gecoördineerd door de Zoogdiervereniging en uitgevoerd in Nederland met Batloggers. Dit onderzoek vormt het veldwerk voor een nieuw zomermeetnet voor juist deze soorten. De gewone dwergvleermuis laat in de periode 2013-2016 een positieve trend zien. Deze soort neemt waarschijnlijk in abundantie toe. De ruige dwergvleermuis laat over de laatste drie jaar een matig of sterke afname zien (Jansen et al. 2017). Beide vleermuissoorten blijken veelvuldig in nieuwbouwwijken voor te komen. De landelijke staat van instandhouding van gewone en ruige dwergvleermuis is in de kennisdocumenten beoordeeld als 'gunstig'. Er is voornamelijk geen enkele reden om aan te nemen dat dit in Epse en omgeving anders is. Afbreuk aan de (lokale) gunstige staat van instandhouding is niet aan de orde, omdat diverse maatregelen worden genomen om te voorkomen dat exemplaren van gewone en ruige dwergvleermuis geschaad of gedood worden tijdens de werkzaamheden. Daarnaast zullen in de nieuwe situatie ruim voldoende geschikte alternatieve verblijven worden aangeboden. Er worden vervangende verblijfplaatsen gecreëerd (met een factor vier) en een gewenningsperiode gehanteerd. Zodoende treedt er op geen enkel moment een gebrek aan goede verblijfplaatsen op. Daardoor is de gunstige staat van instandhouding van de soorten niet in het geding.

Beoordeling van de effecten op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten
Het uitvoeren van de maatregelen als bedoeld in de aanvraag leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gewone en ruige dwergvleermuis.

Zienswijzen

Zienswijze van Ubink Rijs Advocaten te Zutphen, gedateerd 5 september 2018

De zienswijze betreft het gehele voorgenomen besluit.

- De cliënt meent dat ten onrechte is gesteld dat er een belang aanwezig zou zijn op grond waarvan op basis van de Wnb een ontheffing zou kunnen worden verkregen. In de eerste plaats wijst zij erop dat in het onderhavige geval vanwege het voorkomen op bijlage IV van de Habitatrichtlijn van de vleermuizen, enkel op de gronden genoemd in de Habitatrichtlijn ontheffing kan worden verkregen. Dat betekent dat op basis van de Habitatrichtlijn en de Wnb zou enkel ontheffing mogen worden gegeven voor een groot openbaar belang. De gestelde belangen, namelijk verwijderen van enig asbest in een bestaand bijgebouw bij een reeds lang bestaand gebouw en verbeteren van veiligheid voor eventueel op het terrein verblijvende personen objectief niet als een groot belang worden aangemerkt;
- Bij de afweging of er alternatieven bestaan, is ten onrechte gekeken naar alternatieven voor de voorgenomen ontwikkeling. Er had echter moeten worden gekeken naar alternatieven om het volgens het bevoegd gezag aanwezige grote openbaar belang te kunnen realiseren. Waar het bijvoorbeeld gaat om vandalisme en instortingsgevaar e.d., is een eenvoudig alternatief voor sloop van alle bebouwing aanwezig. Het gebouw kan (zo nodig) worden afgezet met hekwerk en/of worden afgesloten etc. Daarbij als het gebouw niet meer veilig zou zijn, bestaat de mogelijkheid en verplichting voor B&W van de gemeente om ter zake handhavend op te treden (middels een last onder dwangsom of bestuursdwang). Waar het gaat om het verwijderen van eventueel asbest, waarvan niet is aangetoond dat dit een acuut gevaar zou opleveren indien dit gehandhaafd blijft, is ook niet aangetoond dat dit niet mogelijk is te verwijderen of gevaar weg te nemen met behoud van de aanwezige verblijfplaatsen. Gelet op het gegeven dat er kennelijk enkel wat asbest aanwezig zou zijn in een bijgebouw, is het onaannemelijk dat dat niet zou kunnen worden verwijderd zonder de gebouwen en verblijfplaatsen in stand te houden. Er zijn derhalve duidelijk diverse alternatieven beschikbaar om de gestelde openbare belangen te beschermen/dienen zonder dat de verblijfplaatsen worden aangetast;
- Omdat onvoldoende is aangetoond dat er sprake zou zijn van grote openbare belangen die noodzaken tot vernietiging van de vaste rust- of verblijfplaatsen zonder dat er alternatieven bestaan, kan ter zake geen ontheffing worden verleend.

Reactie op zienswijze

Belang

Voor soorten uit de Habitatrichtlijn kunnen volgens artikel 3.8, vijfde lid, sub b van de Wnb een ontheffing verleend worden voor het onder 3 genoemde belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten. Het gestelde dat slechts op grond van het groot openbaar belang een ontheffing verleend kan worden, is daarom onjuist. De sloop van de gebouwen vanwege de aanwezige asbest, de slechte staat van het gebouwen door leegstand en het toenemende vandalisme op het terrein vallen onder het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid. Het gestelde dat het project niet valt onder het begrip dwingende reden van groot openbaar belang is juist. Op dit deel van het belang is de aanvraag niet getoetst.

Alternatievenafweging

In de zienswijze wordt gesteld dat er gekeken had moeten worden naar alternatieven om het belang te kunnen realiseren en niet naar alternatieven voor de voorgenomen ontwikkeling en dat er een onvoldedige alternatievenafweging zou hebben plaatsgevonden. Dit is onjuist.

Volgens artikel 3.8, vijfde lid, sub a van de Wnb kan er uitsluitend een ontheffing worden verleend als er 'geen andere bevredigende oplossing' bestaat. De Europese Commissie geeft in haar richtsnoer een toelichting op dit begrip (Guidance document, blz. 58 en 59). Het begrip veronderstelt dat er een probleem is dat moet worden opgelost. De oplossing die wordt gekozen moet de beste bescherming van de betreffende soorten verzekeren. Om de strikte bescherming van soorten te verzekeren, moeten de alternatieven worden beoordeeld in relatie tot de verbodsbepalingen. Dit moet worden onderbouwd met objectief verifieerbare factoren, zoals wetenschappelijke en technische feiten. Het bevoegd gezag weegt het belang van de bescherming van de betrokken soort en het belang waarvoor een ontheffing wordt aangevraagd tegen elkaar af, rekening houdend met de specifieke omstandigheden die in het concrete voorliggende geval aan de orde zijn; daarbij wordt getoetst of er geen redelijke alternatieven aan de orde zijn. De alternatievenafweging in de aanvraag is beoordeeld op projectniveau en op basis van een afweging van alternatieve locatie, een alternatieve wijze van uitvoering of een alternatieve periode van uitvoering in relatie tot de bescherming van de aanwezige beschermde soorten.

In de zienswijze wordt aangehaald dat er wel degelijk andere alternatieven voorhanden zijn die geen effecten op de verblijfplaatsen van de vleermuizen zouden veroorzaken. Als voorbeeld wordt een hekwerk genoemd dat op het terrein geplaatst had kunnen worden om vandalisme of oneigenlijke betreding van het terrein te voorkomen. Dit biedt echter geen oplossing voor de gebouwen die door de inmiddels langdurige leegstand langzaam vervallen en onveilig worden. Daarnaast wordt genoemd dat onvoldoende is aangetoond dat het aanwezige asbest verwijderd kan worden zonder aantasting van de aanwezige verblijfplaatsen. Het asbest bevindt zich in een van de schuren binnen het plangebied. In de betreffende schuur zijn tijdens het vleermuisonderzoek geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Het asbest kan verwijderd worden zonder aantasting van verblijfplaatsen, echter is de alternatievenafweging beoordeeld voor het project als geheel. Uit de alternatievenafweging in de aanvraag blijkt dat renovatie van de gebouwen, in plaats van sloop, een vergelijkbaar negatief effect op de aanwezige verblijfplaatsen van de Gewone en Ruige dwergvleermuizen zou veroorzaken. Dit is ook aannemelijk.

Er is naar onze mening met de gekozen werkwijze: het tijdig plaatsen van duurzame vleermuis kasten, het werken buiten de kwetsbare periodes van de vleermuizen en het voorafgaand aan de werkzaamheden onder ecologische begeleiding ongeschikt maken van de verblijfplaatsen, voldoende aangetoond dat deze werkwijze de beste bescherming van de aanwezige vleermuizen oplevert.

Dat er geen ontheffing kan worden verleend omdat onvoldoende is aangetoond dat er sprake zou zijn van grote openbare belangen die noodzaken tot vernietiging van de vaste rust- of verblijfplaatsen zonder dat er alternatieven bestaan, volgen wij niet en daarom blijft ons besluit ongewijzigd.

Tekstuele aanpassingen

Naar aanleiding van de ingediende zienswijze en in overleg met de aanvrager zijn er enkele tekstuele aanpassingen gedaan in het definitieve besluit.

Conclusie

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u erop dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

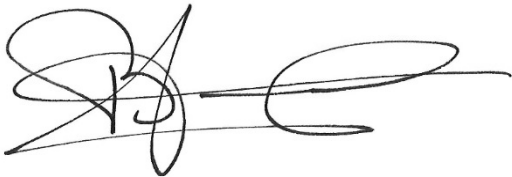
BEROEP

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van het besluit hiertegen een beroepschrift indienen bij de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem). Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen.

Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of een organisatie) bestaat de mogelijkheid digitaal beroep of een verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl.

Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland via telefoonnummer (088) 361 2000 of op www.rechtspraak.nl.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

H. Boerdam

bijlagen:

- Bijlage 1: Figuur 1 en 2. Ligging projectlocatie
- Bijlage 2: Figuur 1. Locaties mitigerende maatregelen

BIJLAGE 1

Figuur 1. Locatie plangebied

Figuur 2. Ligging van het plangebied. Aan de Deventerweg ligt het voormalige truckerscafé met een grote parkeerplaats. In het midden van het plangebied ligt aan de zandweg Kruklansweg een boerderijwoning met schuren en beplanting. Bron: Google Earth.

BIJLAGE 2

Figuur 1. Locaties vervangende verblijfplaatsen voor de gewone en ruige dwergvloermuis t.o.v. Deventerweg 48 en 50